

А.А. Дубініна, д-р техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

Т.М. Попова, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

Дж. Ніколлеті, PhD, проф. (*Університет Фоджи, Фоджа, Італія*)

РОЛЬ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ В РОЗШИРЕННІ ЗВ'ЯЗКІВ ОСВІТИ З РОБОТОДАВЦЯМИ

Згідно зі «Стратегією розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки» однією з проблем вдосконалення вищої освіти в нашій країні є розрив між системою вищої освіти та ринком праці, а саме, невідповідність змісту освіти вимогам роботодавців, недостатня участь зацікавлених сторін у створенні та удосконаленні переліку компетентностей, освітніх програм, недостатня забезпеченість базами для виробничої практики студентів тощо. Значною проблемою для усіх випускників роботодавці вважають відірваність теоретичних знань від практики, не підготовленість до роботи в реальному бізнесі – 61% респондентів з числа опитаних роботодавців зазначають нестачу практичних професійних навичок у випускників.

Наявність цієї проблеми підтверджують результати рейтингування за компонентою «навички» (Skills) у Звіті про глобальну конкурентоспроможність 2019 р., за якою оцінюється ступінь підготовки поточної робочої сили в країні. За компонентою «навички» Україна посідає 44-те місце з індексом 69,9. Компонента «навички» включає в себе низку підкомпонент, серед яких є ступінь володіння випускниками навичками, необхідними для роботи. За цим показником Україна посіла 54-те місце з індексом 54,5, суттєво випередивши Польщу (101-ше місце з індексом 44,5) та Росію (77-ме місце, 50,1), але відставання від Німеччини (13-те місце, 68,4) та Великої Британії (29-те місце, 62,3) залишається значним.

Швидкі зміни, які відбуваються у суспільстві, технологіях, знаннях, вимагають від майбутніх фахівців здатності до пристосування, опанування нових навичок, професій, креативності. У структурах освітніх програм найбільш актуальним стає набуття універсальних компетентностей: вміння вчитися, опрацювати інформацію, швидко опанувати нові технології, здатність до критичного мислення та креативного підходу до завдань. Актуальності набувають також навички системного мислення, програмування, міжгалузевої комунікації, вміння працювати в умовах невизначеності, володіння декількома мовами, екологічність мислення. Висока складність завдань потребує від фахівців вміння концентруватися,

управляти власними емоціями, підтримувати розумову та фізичну працездатність, планувати навантаження.

Серед сучасних роботодавців спостерігається підвищений інтерес до випускників закладів вищої освіти (ЗВО), які здатні креативно і по-новому мислити, якісно вибудовувати стратегію пошуку, відбору та оцінки нової інформації; володіють навичками колективної роботи, здатністю реалізовувати свою роль в команді. У зв'язку з цим одним із шляхів вирішення проблеми відповідності навичок випускників ЗВО потребам роботодавців є індивідуально-орієнтована організація освітнього процесу, яка забезпечує права здобувачів вищої освіти на формування індивідуальної освітньої траєкторії.

Гуманістична модель освіти, орієнтована на розвиток індивідуальних особливостей того, хто навчається, сьогодні набуває все більшого поширення в вузівському освітньому просторі. Гуманізація освіти як ключовий елемент нового педагогічного мислення передбачає формування особливих взаємозв'язків між викладачем і студентом. Звісно ж, що основне завдання сучасної вузівської освіти – це розвиток в людині індивідуальності, а не «передача» готових знань і понять. Тому гуманістичну модель освіти ще прийнято називати індивідуально-орієнтованою. Дана освітня парадигма потребує індивідуально-орієнтованих педагогічних технологій в спеціальному наборі форм, методів, способів, прийомів навчання і виховних засобів, що ставлять в центр всієї освітньої системи особистість студента.

Індивідуалізація навчання дозволяє створити умови для найбільш повної реалізації особистісного потенціалу студентів, їх академічної мобільності і побудови індивідуальної освітньої траєкторії. Індивідуалізація – це організація навчального процесу, при якому вибір способів, прийомів, темпу навчання враховує індивідуальні відмінності студентів, рівень розвитку їх здібностей до навчання. Саме такий підхід запроваджено в західноєвропейській і американській системах вищої освіти, що дозволяє успішно здійснювати підготовку висококваліфікованих кадрів, здатних до професійного становлення і постійного навчання протягом життя.

Отже, індивідуально-орієнтована організація освітнього процесу дозволить більшою мірою задовольняти вимоги роботодавців, сприятиме відповідності кваліфікації випускників вимогам ринку праці, підвищенню рівня участі та мотивації зовнішніх стейкхолдерів у прогнозуванні кадрових потреб, розширенню зв'язків освіти з бізнесом.